

Súd: Krajský súd Nitra
Spisová značka: 5Co/216/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4118203399
Dátum vydania rozhodnutia: 18. 11. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Oliver Kolenčík
ECLI: ECLI:SK:KSNR:2020:4118203399.3

Uznesenie

Krajský súd v Nitre, v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Olivera Kolenčíka a sudcov JUDr. Vladimíra Pribulu a JUDr. Borisa Minksa, v spore žalobkyne: I. F., narodená XX.XX.XXXX, bytom T., C. XX/X, právne zastúpená: JUDr. Pavol Gráčik, advokát, so sídlom Nitra, Farská 40, proti žalovanému: V. S., narodený XX.XX.XXXX, bytom F. I., T. X., právne zastúpený: Advokátska kancelária Gabriel Orлік, s.r.o., so sídlom Topolčianky, Žitavská 20, IČO: 36 858 722, o náhradu škody na zdraví, o zaplatenie 9 720,20 eura s príslušenstvom, o odvolaní žalobkyne proti rozsudku Okresného súdu Nitra zo dňa 21. júna 2019, č. k. 16C/50/2018 - 260, takto

rozhodol:

Odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie **z r u š u j e** a vec mu **v r a c i a** na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

odôvodnenie:

1. Súd prvej inštancie (v zmysle § 12 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok, ďalej len „CSP“) rozsudkom zamietol žalobu a žalovanému proti žalobkyni priznal náhradu trov konania v rozsahu 100 % (ďalej len napadnutý rozsudok).

2. V odôvodnení uviedol, že žalobkyňa žalobou doručenou Okresnému súdu Nitra dňa 19.03.2018 požadovala od žalovaného zaplatenie sumy 9 720,20 eura titulom náhrady škody na zdraví. Žalobu odôvodnila tým, že dňa 17.03.2016 došlo v byte u žalovaného medzi nimi k hádke a sácaniu, kde ju žalovaný odsotil a ona spadla na posteľ následkom čoho utrpela viaceré zranenia a to: tržná rana čela s nutnou sutúrou, oderky a pomliaždenia tváre, zlomeninu nosovej kosti s posunom nosovej priehradky, zlomenina frontálneho výbežku čeľuste, zlomenina čelového výbežku jarmovej kosti, otras mozgu, pomliaždenie lakťa, členkového a kolenného kĺbu. Žalobkyňa podala trestné oznámenie z dôvodu ublíženia na zdraví, ktoré jej spôsobil žalovaný a vec bola šetrená políciou. K žalobe priložila lekársky posudok o sťažení spoločenského uplatnenia.

3. Žalovaný sa k žalobe vyjadril podaním zo dňa 18.05.2018 a vzniesol námietku premlčania, nakoľko uplynula premlčacia doba stanovená zákonom. Ďalej poukázal na to, že na náhradu škody musia byť splnené zákonné podmienky a to príčinná súvislosť medzi porušením povinnosti a vzniknutou škodou. Žalovaný žiadnym spôsobom a ani žiadnym konaním nespôsobil žalobkyni žiadnu škodu a žalobkyňa nepreukázala relevantným dôkazom, že by jej spôsobil popísané poškodenie zdravia. V rámci trestného konania zo súdnoznaleckého posudku vyplýva, že nie je možné relevantne a jednoznačne potvrdiť, že zistené zranenia by boli v priamej súvislosti s konaním páchatela. Spochybnil i uplatnenú výšku bolestného a sťaženia spoločenského uplatnenia tak ako ju požaduje žalobkyňa, pretože nepreukázala uplatnenú náhradu za bolesť za zlomeninu jarmovej kosti, rana kože mihalnica, pomliaždenie oka s krvácaním do sklovca a náhradu za sťaženie spoločenského uplatnenia za poškodenie tváre sprevádzané funkčnými poruchami.

4. Žalobkyňa vo vyjadrení zo dňa 14.06.2018 k námietke premlčania uviedla, že deň označený dátumom 17.03.2018 pripadol na sobotu, pričom najbližší pracovný deň bol pondelok 19.03.2018, kedy došlo k podaniu žaloby. V tejto súvislosti poukázala na ustanovenie § 122 ods. 3 Občianskeho zákonníka. Jej žaloba tak bola podaná včas. Zároveň poukázala na to, že subjektívna premlčacia doba nezačala plynúť okamžite po incidente, pretože utrpela vážne zranenia, ktoré si vyžadovali chirurgické ošetrenie, preto nemohlo dôjsť k ustáleniu jej zdravotného stavu okamžite po incidente. Ani jedno zo žalovaným uvedených rozhodnutí nie je možné považovať za meritórne, ktorým by bola výslovne vylúčená zodpovednosť žalovaného za škodu, ktorú utrpela a zdôraznila, že priestupkové rozhodnutie bolo vydané bez jej súčinnosti a jej vyjadrenia. Tvrdenia žalovaného o tom, že jej škodu nespôsobil sú negované jeho vlastnými vyjadreniami z trestného konania, kde uviedol: „Ja som prirodzene reagoval tak, že som ju odsotil od seba. Možno vtedy si rozrazilo čelo, keď spadla na drevenú hradu váleudy. Váleuda sa nachádzala pri mojej posteli, na ktorej som spal. Ona vtedy spadla.“ Žalobu v časti bolestného v sume 529,80 eura a v časti sťaženia spoločenského uplatnenia v sume 1 368,00 eura vzala späť a žiadala konanie zastaviť.

5. Žalovaný v duplike opätovne uviedol, že nárok žalobkyne považuje za nedôvodný a nepodložený. Zotrval na tvrdení, že nie je zodpovedný za zranenia, ktoré utrpela žalobkyňa k čomu poukázal na dokazovanie vykonané v rámci trestného konania. Zotrval aj na námietke premlčania, nakoľko uplynula dvojročná premlčacia lehota stanovená zákonom. Poukázal na ustanovenie § 193 CSP a má za to, že rozhodnutie Okresného úradu Nitra, odboru všeobecnej vnútornej správy je záväzným rozhodnutím pre súd v otázke, či žalovaný spáchal skutok alebo nie a či má niesť zodpovednosť za škodu, ktorú si uplatňuje v tomto konaní. Spochybnil uplatnenú výšku bolestného a sťaženia spoločenského uplatnenia a tiež výšku uplatneného úroku z omeškania, ktoré si žalobkyňa uplatnila vo výške 9 % ročne, namiesto 5 % ročne.

6. Právny zástupca žalobkyne v plnom rozsahu zotrval na podanej žalobe. V žalobe a vyjadreniach bol riadne popísaný priebeh konfliktu medzi stranami sporu. Má za to, že medzi konaním žalovaného a škodou, ktorá bola spôsobená žalobkyňou existuje príčinná súvislosť, ktorú potvrdil i sám žalovaný v trestnom konaní svojou výpoveďou.

7. Právny zástupca žalovaného sa rovnako pridrižoval dovtedajších vyjadrení a poprel všetky skutkové tvrdenia žalobkyne. V konaní nebolo preukázané žiadnym dôkazom, že by žalovaný spôsobil žalobkyňu zranenia spomínané v žalobe. Právny zástupca žalobkyne účelovo vypichol z výpovede žalovaného dve vtedy, pričom žalovaný ďalej vo svojej výpovedi uvádzal, že žalobkyňa spadla veľa krát, nakoľko bola opitá. V žalobkyňou uvedenej vete žalovaného z trestného konania poukázal na slovo „možno“. Zároveň poukázal na správu z Fakultnej nemocnice Nitra zo dňa 17.03.2016, kde je uvedené - spadla, na okolnosti si nepamätá. Ďalej poukázal na to, že nie je preukázané ani žiadne porušenie právnej povinnosti žalovaného, teda ani daná zodpovednosť žalovaného. Poukázal na rozhodnutie Okresného riaditeľstva PZ ČVS ORP-543/ZM NR 2016 ako aj rozhodnutia OÚ NR - odbor všeobecnej vnútornej správy OÚ-NR-OVV S2-16/030959, z ktorých vyplýva, že žalovaný neporušil žiadnu svoju právnu povinnosť, a teda nebol odsúdený ani v trestnom ani priestupkovom konaní. Tak isto poukazujem na to, že ani prípadná výška škody, ktorou je predčasné sa zaoberať, keď nie je daný ani preukázaný nárok, ani preukázanie právnej povinnosti, nie je preukázaná. Poukázal aj na skutočnosť, že je nesprávne tvrdenie právneho zástupcu žalobcu, že by mala byť príčinná súvislosť medzi konaním žalovaného a škodou, pričom ani táto príčinná súvislosť nebola preukázaná, ale na vznik práva a náhradu škody by mala byť preukázaná príčinná súvislosť medzi porušením právnej povinnosti a škodou, čo nie je splnené, pretože už predchádzajúce rozhodnutia v trestnom resp. správnom konaní preukazujú, že žalovaný žiadnu právnu povinnosť neporušil. Okrem zotrval na námietke premlčania a ďalších námietkach a vyjadreniach, ktoré vo veci uviedol.

8. Žalobkyňa vypočutá v konaní uviedla, že v ten deň keď sa to stalo sa dozvedela od známych, že popri nej má žalovaný aj iné partnerky, a keďže jej navrhol, aby spolu žili, chcela si túto skutočnosť preveriť. Nahliadla mu do telefónu, kde našla konverzáciu so 17-ročným dievčaťom, ktorá mala aj sexuálny charakter a dohadovali si sexuálne stretnutia. Vtedajší partner (žalovaný, pozn. súdu) už spal a nemohla si to s ním v tej chvíli vydiskutovať a nevedela, čo má ďalej robiť. Preto zašla za svojim známym do baru, kde si chcela overiť aké má o tejto skutočnosti informácie a ako mám ďalej pokračovať, keďže má viac životných skúseností. V bare bola aj jej dobrá kamarátka, ktorá tam v tom čase robila barmanku. V bare vypila asi tri vodky, nie viac, čo jej môžu potvrdiť obaja kamaráti. Keďže sa v tom čase už nevedela dostať

domov do T., vrátila sa do bytu žalovaného a zobudila ho lebo ho chcela konfrontovať. Jeho reakcia bola veľmi agresívna a to preto, že si dovolila pozrieť do jeho telefónu a nie pre zistenia, ktoré z neho zistila. Začali navzájom obaja veľmi kričať, čo určite počuli aj susedia, začal ju slovne napádať, chcela mu dať facku, lebo jej veľmi ublížil a ako mu ju išla dať, on zareagoval veľmi rýchlo tak, že ju niekoľkokrát odsotil, načo sa jej stali všetky tieto zranenia. Viackrát ju zhodil na zem a ona sa vždy snažila postaviť, no vždy ju zhodil. Na ostatné si veľmi dobre nepamätá, lebo to bol pre ňu veľký šok a mala oči zaliate krvou. Snažila sa kryť si tvár. Keď videl to množstvo krvi, tak zavolať sanitku. Jeho reakcia prvotná bola v tom, že má krvavé steny a následne zavolať jej matke. Bola zranená a vo veľkom emočnom šoku, preto si na všetky udalosti nepamätá dobre. Bála sa, že príde za ňou do nemocnice, tak podpísala reverz a následne, na odporúčenie policajta bola prevezená do nemocnice v Nitre. Nebola schopná sa starať o seba, mala opuchnutú tvár a zranené oko, takmer vôbec nevidela a musela sa o ňu starať matka. Keď ju prepustili z nemocnice, žalovaný prišiel k nej domov, kde bola prítomná aj jej matka, priniesol obvazy a vyjadril sa tak, že keď predá rodičovský dom, tak jej zaplatí plastickú operáciu. Bola sa pýtať na plastickej chirurgii, no jej viečko nie je možné operovať. Je tam možnosť poškodenia slzného kanálíka z doživotnými následkami suchého oka. Bude mať z týchto zranení celoživotné následky, lebo vo viečku pociťuje stály ľah a má takmer znecitlivené čelo. Byť žalovaného je klasická garsónka, len jedna izba a vstupná chodba. Byt mám asi 20 m² a dá sa povedať, že ku konfliktu došlo len v tejto jednej izbe. Na pravej strane bytu má posteľ, kde spal a na ľavej má váľandu. Stála čelom k jeho posteli a ako ju odsotil, spadla na váľandu. Na otázku právneho zástupcu žalovaného uviedla, že pred tým ako išla do baru nepila, lebo žalovaný mal ísť ráno do práce, tak si normálne ľahli a išli spať. K ďalšej otázke žalobcu, aby vysvetlila rozpory vo svojich výpovediach, keď v trestnom konaní uviedla, že žalovaný ju udieral do tváre a teraz tvrdí, že ju sotil uviedla, že žalovaný ju sácal opakovane a vždy, keď sa postavila, ju znovu sotil. Sotenie je vlastne udretie.

9. Žalovaný pri svojom výsluchu uvádzal, že to vníma tak, že si žalobkyňa pýta odstúpné. Nárok neuznáva, nevie prečo by jej mal dať peniaze za vec, ktorú nespravil. Žalobkyňa ho krivo obvinila a rozniesla ho po sociálnych sieťach. Z jeho strany nedošlo k žiadnej hádke. On šiel spať, a keďže ona nikdy nepracovala, bola oddýchnutá, začala sa mu hrabať v telefóne. Ráno okolo 2 alebo 3, keď spal, žalobkyňa dodupotala a začala mu nadávať, kopať ho a kričať na neho. Chcel vstať, a keď vstával, zdvihol ruky, aby prestala s údermi. Je uvedené, že ju odsotil, no keby ju sotil, bola by mala zranenie na zátylku a nie na tvári. Chcel ju vyhodiť na ulicu, ale keď videl ako z nej tečie krv, zavolať jej záchranku. Pohybom rúk nechcel nič dosiahnuť, len aby nepokračovala ďalej v útoku, nebol v tom žiaden úmysel jej ublížiť. Chcel len zamedziť útoku. Dotkol sa aj jej rúk, keď vstával. Poškodená ďalej vrieskala na celý činžiak. To zdvihnutie rúk bolo len to, že sa chcel brániť. To čo sa jej stalo, bol dôsledok len jej opitosti. Je to malá garsónka, mohla sa potknúť, stále padala. Nevedel uviesť, či mala žalobkyňa zranenie už keď prišla, bol ospalý. Ráno vstával do práce.

10. V záverečnej reči právny zástupca žalobkyne žiadal žalobe v celom rozsahu vyhovieť a zaviazat žalovaného k povinnosti náhrady trov konania v rozsahu 100 %. Právny zástupca žalovaného v záverečnej reči navrhol žalobu ako nedôvodnú zamietnuť a žalovanému priznať náhradu trov konania voči žalobkyňi v rozsahu 100 %. Má za to, že konanie, či už trestné alebo priestupkové preukázalo, že žalovaný škodu žalobkyňi nespôsobil a nie je za ňu zodpovedný.

11. Prvoinštančný súd po vykonanom dokazovaní z lekárskeho posudku o bolestnom a o sťažení spoločenského uplatnenia zo dňa 14.03.2018 vypracovanom MUDr. Šimonom Kónym, PhD. zistil, že začiatok liečby žalobkyne bol dňa 17.03.2016 a jej ukončenie ku dňu 13.04.2016. Lekár pri bolestnom hodnotil nasledovné zranenia: rana na čele chir. ošetrená 10b; odierky s pomliaždením tváre 15b; zlomenina nosovej kosti a frontálneho výbežku čeľuste 70b; pohmoždenie lakťa 15b; pohmoždenie kolenného kĺbu 15b; pohmoždenie členkového kĺbu 15b; otras mozgu 1. st 30b; celkový počet 170b. K hodnoteniu sťaženia spoločenského uplatnenia uviedol: traumatické postihnutie trojklaného nervu 100b, deformácia nosa s poruchou priechodnosti 75b; jazva na čele po poranení 30b, t. j. celkový počet bodov 205b. Z lekárskeho posudku o bolestnom a o sťažení spoločenského uplatnenia zo dňa 06.06.2018 vypracovanom MUDr. Jánom Tencerom vyplýva, že žalobkyňa sa začala liečiť dňa 17.03.2016 a liečenie ukončila dňa 13.04.2016. V ústavnej starostlivosti bola dňa 17.03.2016. V lekárskom posudku lekár k bolestnému uviedol nasledovné zranenia s bodovým ohodnotením: rana na čele chir. ošetrená 10b; odierky s pomliaždením tváre 15b; rana kože mihalnice 15b, pomliaždenie oka s krvácaním do sklovca 15b; zlomenina nosovej kosti a frontálneho výbežku čeľuste 70b; pohmoždenie lakťa 15b; pohmoždenie kolenného kĺbu 15b; pohmoždenie členkového kĺbu 15b; otras mozgu 1. st 30b.; celkový počet 230b. K

hodnoteniu sťaženia spoločenského uplatnenia uviedol: traumatické postihnutie trojklaného nervu 100b, deformácia nosa s poruchou priechodnosti 75b; jazva na čele po poranení 30b, t. j. celkový počet bodov 205b. Za vypracovanie posudku žalobkyňa zaplatila poplatok 21,40 eura.

12. Z výpisu z ústrednej evidencie priestupkov Ministerstva vnútra Slovenskej republiky bolo zrejmé, že žalovaný mal spôsobiť priestupok proti občianskemu spolunažívaniu tým, že mal napadnúť M. G., ktorému mal spôsobiť rezné rany čela a záhlavia, pričom mu bolo spôsobené ľahké zranenie. Konanie bolo zastavené.

13. Z dočasného prepúšťacieho listu vystaveného dňa 17.03.2016 vyplýva diagnóza: Commotio cerebri, V. Lacerum frontis capitis et faciei I. dx, Fractura nasi o deviationem septi, fractura proc. frontalis os.zygomatici I.dx, Ebrietas. Hospitalizácia bola predčasne ukončená na vlastnú žiadosť. Zo znaleckého posudku č. 139 vyplýva preklad: Otrasy mozgu, Tržné rany čela, hlavy a tváre vpravo, zlomenina nosa s vybočením nosovej priehradky, zlomenina čelového výbežku pravej jarmovej kosti a opitosť. Z lekárskeho správ zo dňa 17.03.2016 sú zrejmé zranenia žalobkyne. V správe zo dňa 17.03.2016 o 11:00 hod. bolo uvedené, že pacientka bola odoslaná z chirurgického oddelenia zo Zlatých Moravciach, kde bola hospitalizovaná pre otrasy mozgu, spadla, na okolnosti si nepamätá. Následnými kontrolami bol stav pacientky (žalobkyne) sledovaný. V neskorších správach (zo dňa 22.03.2016) žalobkyňa uvádzala, že bola napadnutá jej známou osobou, 17.03.2015 asi o 3 hodine ráno, na okolnosti si pamätá len matne, má výpadky.

14. Z vyšetrovacieho spisu č. ČVS:ORP-543/ZM-NR-2016 vyplýva, že žalobkyňa dňa 19.03.2016 podala trestné oznámenie, v ktorom uviedla, že dňa 17.03.2016 okolo 03:00 šla za priateľom (žalovaným). Bola s ním v byte a ako on išiel späť tak si chcela overiť, či ju s niekým nepodvádza, a preto mu pozrela do mobilného telefónu a našla komunikáciu do 17 ročnou slečnou, zostala smutná a odišla z bytu preš okolo polnoci za kamarátom do baru a tomu sa vyrozpáravala, aj popila nejaký alkohol a vie, že toho nebolo málo, dosť vodky vypila, priznala, že bola opitá a nepamätala si úplne všetko presne, ale hlavné veci si pamätá. V čase okolo 3,00 hod. sa vrátila späť do bytu, kde ju už čakal priateľ a hneď mu povedala, čo z telefónu zistila, vykričala mu to. On tiež kričal, potom to prešlo do vzájomného sácania, zdá sa jej že ho sotila prvá. A potom si pamätá, že sa kľbčili, sácali, ona padla aj viackrát na zem, pamätá si len toto, nepamätá si žiadne údery, ani to, že by ju kopal, ale určite jej len on spôsobil zranenia lebo tam boli len oni dvaja. Potom si pamätá len, že bola v sanitke. Uviedla, že v čase útoku bola dosť pod vplyvom alkoholu a vie, že by si vtedy ani väčší úder nepamätala a nevedomila si to, preto si na to poriadne nespomína. Keď za ňou prišiel žalovaný, povedal, že mu je to ľúto a že sa to už nestane a že je ochotný jej zaplatiť plastiku. Predtým ju nikdy fyzicky nenapadol, ani sa jej tým nehrozil, nevyhrážal, len sa párkrát pohádali (čl. 7, 106). Uznesením zo dňa 08.04.2016 bolo začaté trestné stíhanie vo veci prečinu Ublíženie na zdraví podľa § 156 ods. 1 Trestného zákona (čl. 12, 118). Dňa 12.04.2016 žalobkyňa do zápisnice (čl. 10-11, 119-123) uviedla, že zistila, že žalovaný komunikuje zo 17 ročnou dievčinou, s ktorou si dohadoval sexuálne stretnutie, čo ju nahnevala a odišla do baru, vyrozpáravať sa priateľovi. Popri tomu niečo popili. Odišla k žalovanému domov, kde ho pri príchode zobudila a začala kričať. Keď bol na ňu agresívny, nedalo jej to a zdvihla na neho ruku, chcela mu dať facku, čo sa jej nepodarilo a on nato v zúrivosti reagoval, že ju dobil. Nikdy predtým ho takého agresívne nevidela. Na celý skutok, teda na napadnutie si pamätá len útržkovite, nevie uviesť ako smerovali jeho údery, ale udieral ju najmä na tvár. Potom sa zľakol keď videl to množstvo krvi a zavolať sanitku. Útok bol vedený hlavne na tvár, vkuse ju sácal, z čoho padala a vtedy si zrejme zranila členok. Uviedla, že reverz podpísala, lebo sa bála, aby za ňou do nemocnice neprišiel žalovaný. V závere uviedla, že na základe jej iniciatívy asi dva dni po útoku prišiel za ňou žalovaný, keď mu telefonovala, že sa chce s ním porozprávať a on jej ponúkol, že jej prinesie obvazy a lieky od bolesti. Keď prišiel povedal, že keď predá rodičovský dom, tak jej zaplatí plastiku, čo počula aj jej mama, ktorá bola v inej miestnosti. Žalovaný vypočutý v rámci trestného konania dňa 20.04.2016 uviedol, že okolo tretej hodiny ráno ho zobudil strašný krik. Žalobkyňa si otvorila dvere, prišla s veľkým krikom. Došla za ním k posteli, vtedy ležal, a začala ho udierať rukami a kopať nohami. Prirodzene reagoval tak, že ju odsotil od seba. Možno vtedy si rozrazil čelo, keď spadla na drevenú hranu váľandy. Váľanda sa nachádzala pri jeho posteli, na ktorej spal. Ona vtedy spadla. Po tomto ešte veľa krát spadla, nakoľko nato malo vplyv určite aj to, že bola opitá. Keď videl, že má rozrazené čelo hneď volal záchranku a jej matke. Keď na reverz odišla z nemocnice na jej požiadanie išiel za ňou do T., aby jej na jej žiadosť priniesol obvazy a niečo malé pod zub. Bolo mu ľúto, že sa to celé stalo u neho a z toho dôvodu jej navrhol, že jej zaplatí plastiku. Záverom uviedol, že si všetky zranenia spôsobila sama. V trestnom konaní bol vypracovaný znalecký posudok 75/16 prof. MUDr. Jozefom Lohnertom, CSc.,

(čl. 133-154), v ktorom bolo konštatované, že so súdnoznaleckého posudku je možné usudzovať, že podľa charakteru zistených a dokumentovaných vonkajších následkov zranenia, zranenie tváre mohlo byť spôsobené priamym a tvrdým násilím s hranou pôsobiacim jednorazovo a neopakovane na tvár poškodenej, pričom toto násilie bolo relatívne vysokej intenzity. Popísaným následkom zodpovedajú také mechanizmy vzniku ktoré nevznikajú následkom úderov do tváre poškodenej osoby či už úderom dlaňou, pästou alebo lakťom ale s vysokým stupňom pravdepodobnosti následkom pádu na hranatý predmet. Zo súdnoznaleckého hľadiska nie je možné pre uvedené fakty a skutočnosti relevantne a jednoznačne potvrdiť, že zistené, dokumentované a preukázané zranenia by boli v priamej príčinnej súvislosti s konaním páchatel'a. Pomliaždenie lakť'a mohlo rovnako vzniknúť priamym konaním páchatel'a, ale tiež nárazom na okolité predmety. Pomliaždenie na vnútornej strane hornej časti píš'aly naopak vzniklo s vysokým stupňom pravdepodobnosti zakopnutím poškodenej o tvrdý predmet. Podvrtnutie vzniká následkom zlého dostúpenia na nerovnosť podložky - teda samo poškodením a len zriedkavo sa dá určiť, či mu predchádzalo strčenie, sotenie, myknutie páchatel'om. Uznesením sp. zn. ČVS:ORP-543/ZM-NR-2016 zo dňa 27.04.2016 bola vec postúpená Okresnému úradu Nitra, odbor všeobecnej a vnútornej správy, pretože výsledky skráteného vyšetrovania preukazujú, že sa v tomto prípade nejedná o trestný čin ublíženia na zdraví podľa § 156 ods. 1 Trestného zákona, ale ide o skutok, ktorý by mohol byť priestupkom proti občianskemu spolunažívaniu podľa § 49 ods. 1 písm. d/ zákona č. 372/1990 Z. z. o prieskumoch v znení neskorších prepisov. Proti tomuto rozhodnutiu podala žalobkyňa (poškodený v trestnom konaní) sťažnosť, ktorá bola uznesením zo dňa 24.06.2016 sp. zn. 3Pv 263/16/4403-6 zamietnutá, pretože nie je dôvodná. V odôvodní prokurátorka uviedla, že bolo zistené a preukázané, že poškodená večer bezprostredne pred skutkom požívala alkoholické nápoje vo väčšej miere, následne prišla do bytu V. S., ktorý spal a začala na neho kričať, pričom ako prvá sotila do V. S., ktorý ju odsotil a poškodená spadla na hranu postele, v dôsledku čoho si spôsobila zranenia. Vykonaným dokazovaním nebolo preukázané, že zranenia poškodenej vznikli priamym konaním V. S., avšak možno konštatovať, že medzi jeho konaním a zraneniami poškodenej je daná príčinná súvislosť. Poškodená (žalobkyňa) sa snažila rozhodnutie prokurátorky zvrátiť návrhom na zrušenie právoplatného rozhodnutia adresovaným Generálnej prokuratúre SR, ktorá podanie postúpila vecne a miestne príslušnému prokurátorovi Krajskej prokuratúry v Nitre, ktorý oznámil právnenmu zástupcovi žalovanej, že podanie vybavované nebude s tiež podnetom na opätovné vydanie uznesenia o začatí trestného stíhania a následného uznesenia o vznesení obvinenia, ktoré rovnako vybavené zo strany Krajskej prokuratúry Nitra vybavené nebolo s poukazom na ust. § 31 ods. 5 zák. č. 153/2001 Z. z. o prokuratúre. Žalobkyňa sa domáhala tiež preskúmania zákonnosti postupu a rozhodnutia prokurátorky Okresnej prokuratúry Nitra podaním zo dňa 04.04.2019, o ktorom Krajská prokuratúra Nitra rozhodla dňa 04.06.2019 tak, že žiadosť bola odložená. V upovedomení o vybavení je uvedené, že právna argumentácia uvedená v preskúmaných rozhodnutiach je vecne správna.

15. Zo spisu Okresného úradu Nitra sp. zn. OU-NR-OVVS2-2018/014968 vyplýva, že žalobkyňa a žalovaný boli predvolaní na prejednanie priestupku na deň 02.08.2016 a následne, pre žiadosť o nový termín zo strany právneho zástupcu žalobkyne, na deň 12.09.2016, ktoré predvolania obaja riadne prevzali. Na prejednanie sa dostavil žalovaný, ktorý uviedol, že sa prebral okolo 3.00 hod. na krik, kopance po tele, udieranie po tele zo strany žalobkyne, na čo sa snažil posadiť na posteľ a žalobkyňu od seba reflexívne odstrčil, aby nepokračovala vo fyzickom napádaní. Stále pokračovala a musela byť značne pod vplyvom alkoholu, lebo nevedela stáť na nohách a niekoľkokrát padala na zem, pričom sa vždy sama zodvihla. Nevie, v ktorom momente si rozbila čelo o posteľ, ale s určitosťou vie, že jej to nespôsobil on, je možné, že ako padala na zem tak si zranenia spôsobila. Už len uvidel, že žalobkyňa krváca, no ona to nevnímala. Videl, že krvácanie je dosť silné, tak jej zavolať RZP. Uviedol, že žalobkyňu odsotil iba raz a neudieral ju. Nevie, kedy si rozbila čelo o váľandu, nakoľko tých pádov bolo viacero a nevie kedy si to mohla spôsobiť. Žalobkyňa, ani jej právny zástupca, sa na prejednanie veci nedostavila. Rozhodnutím č. OU-NR-OVVS2-2016/030959 zo dňa 12.09.2016 bolo konanie zastavené. V odôvodnení konštatoval, že nebolo dostatočne preukázané, že by sa obvinený z priestupku dopustil priestupku proti občianskemu spolunažívaniu drobným ublížením na zdraví z ktorého bol obvinený, pretože došlo k rozporom s samotných výpovediach oznamovateľky, ktorý doznela, že bola značne pod vplyvom alkoholu, nepamätá si úplne všetko. Uznesenie nadobudlo právoplatnosť dňa 12.09.2016.

16. Svedkyňa W. F. (matka žalobkyne) vo svojom výsluchu uviedla, že dcéra jej povedala, že bola žalovaný p. S. napadnutá 16.03.2017. Vedela iba to, že sa spolu od decembra priatelia. Boli raz spolu na kávu a dcéra jej ho predstavila. K prípadu uviedla, že p. S. jej okolo 3 hod. v noci volal, že všetko je tam od krvi špinavé, a má si ju prísť zobrať. Nerozumela tomu, lebo bola rozospatá, nechápala, no

potom mala obavy. Neskôr zistila, že dcéra bola odnesená sanitkou do nemocnice, mala vážne zranenia, v dôsledku uvedeného sa nevedela o seba minimálne sama postarať dva týždne. Na druhý deň sa p. S. so svedkyňou skontaktoval, priniesol jej dcérine veci a psíka a povedal, že mu je to ľúto a že I. zaplatí plastiku. Na ďalší deň šla do dcérinho bytu, pretože ona podpísala v nemocnici reverz, p. S. tam prišiel za ňou, dcéra chcela, aby tam s ňou zostal, no on zostal nechcel. S p. S. mali nejako ráno rozhovor, hovoril, že mu je to ľúto a dcére zaplatí plastiku, aby sa to vyriešilo. Keď ju asi v decembri dcéra zoznámila s partnerom, vytýkala jej, že vzhľadom na vek to nie je vhodný vzťah, no nedala si povedať. Dcéra jej spomínala, že sa sácali. Ona ho mala rada, bola do neho zaľúbená, brala ten vzťah vážne. Potom mala indíciu, že p. S. má vzťah aj s inými slečnami, odišla za kamarátmi do baru, niečo tam od smútku aj vypili, potom sa vrátila do bytu, kde zobudila p. S. s výčitkami, presne si to nepamätá, boli medzi nimi nejaké štychance.

17. Zistený skutkový stav a odôvodnenie napadnutého rozsudku súd prvej inštancie právne oprel o ustanovenie § 415, § 420 ods. 1, § 441, § 444, § 100 ods. 1, § 106 ods. 1, § 122 ods. 1, 2, 3 zák. č. 40/1964 Zb. Občianskeho zákonníka, § 2 ods. 1 až 3, § 3 ods. 1 a 2, § 4 ods. 1 a 2 z. č. 437/2004 Z. z. o náhrade za bolesť a o náhrade za sťaženie spoločenského uplatnenia, § 255 ods. 1, § 262 ods. 1, 2 CSP.

18. Prvoinštančný súd vo svojich úvahách uviedol, že žalovaný v konaní vzniesol námietku premlčania ktorá, ak by bola dôvodná, by spôsobila nemožnosť priznania nároku žalobkyne, hoc by bol daný, preto sa súd v prvom rade, v súlade so zásadou hospodárnosti konania, zaoberal vyriešením tejto otázky a dospel k záveru, že nárok žalobkyne bol uplatnený v premlčacej dobe. Pri škode na zdraví sa uplatňuje výlučne subjektívna premlčacia doba, ktorá je dvojročná a pre začatie jej plynutia je významný (primárny) subjektívny prvok pozostávajúci z dvoch zložiek: a) kedy sa poškodený dozvie o škode; vyžaduje sa preukázaná vedomosť poškodeného o vzniknutej škode určitého druhu a rozsahu do tej miery, aby mohol svoj nárok uplatniť v žalobnom návrhu na súde, b) kedy sa poškodený dozvie o tom, kto za vzniknutú škodu zodpovedá. Aby poškodený mohol uplatniť nárok na náhradu škody potrebuje vedieť, voči komu si môže uplatniť nárok a v akej orientačnej výške. Pri posudzovaní otázky, kedy sa poškodený dozvedel o škode treba vychádzať z preukázanej skutočnej vedomosti poškodenej o vzniknutej škode. Nestačí teda len možnosť dozvedieť sa o škode. Rozhodujúce je kedy poškodená nadobudla vedomosť o rozsahu majetkovej ujmy vyjadriteľnej v peniazoch, aby poškodená svoj nárok na náhradu škody mohla uplatniť na súde. Ide teda o vedomosť nielen o vzniku a existencii škody, ale aj o jej výške. Najvyšší súd SR konštatoval, že za deň zistenia bolesti nemožno bez ďalšieho považovať deň ukončenia práceneschopnosti poškodeného, ani deň vyhotovenia lekárskeho posudku o bolestnom. Rozhodujúcim dňom zistenia bolesti pre určenie náhrady za bolesť je okamih (deň) ustálenia zdravotného stavu poškodeného. Za čas spôsobenia bolesti treba teda považovať deň úrazu alebo iného poškodenia na zdraví a za čas zistenia bolesti okamih ustálenia zdravotného stavu poškodeného. Z obsahu spisu je zrejmé a nesporné, že k spôsobeniu poškodenia zdravia žalobkyne došlo dňa 17.03.2016, no uvedeným dňom nemuselo zároveň dôjsť k vedomosti žalobkyne o škode. Z predložených lekárskeho posudkov vyplýva, že liečenie žalobkyne bolo ukončené dňa 13.04.2016 a tiež z predložených lekárskeho správ vyplýva, že žalobkyňa v súvislosti s poškodeniami zdravia vykonávala lekárske prehliadky a vyšetrenia v období od 17.03.2016 do 13.04.2016, a teda je možné konštatovať, že k ustáleniu zdravotného stavu došlo dňom 13.04.2016, ktorým dňom začala plynúť žalobkyňi subjektívna dvojročná premlčacia doba na uplatnenie si nároku a to aj s ohľadom ku skutočnosti, že vo vzťahu k námietke premlčania žalovaný neuviedol k uvedenej otázke žiadne iné relevantné tvrdenia. Žaloba bola podaná na súd dňa 19.03.2018, tzn. že nárok si žalobkyňa uplatnila v premlčacej dobe. Ak by súd aj pripustil tvrdenie žalovaného, že premlčacia lehota začala plynúť dňa 17.03.2016, t. j. ihneď po vzniku poškodenia zdravia žalobkyne, i tak je nutné konštatovať, že žaloba bola uplatnená v premlčacej lehote, vzhľadom k ustanoveniu § 122 OZ, keďže posledným dňom na uplatnenie nároku by v tomto prípade bol deň 17.03.2018, čo bola sobota, preto je posledným dňom na uplatnenie nároku najbližší nasledujúci pracovný deň, t. j. pondelok dňa 19.03.2016, kedy si žalobkyňa nárok uplatnila.

19. Poukázal na ust. § 420 OZ a na predpoklady zodpovednosti za spôsobenú škodu, pričom podmienky priznania poskytovania náhrady za bolesť a náhrady za SSU, vydávanie lekárskeho posudku o bolestnom a SSU a jeho náležitosti ako i zásady na hodnotenie bolesti a zásady na hodnotenie SSU ustanovuje zák. č. 437/2004 Z. z. o náhrade za bolesť a náhrade za sťaženie spoločenského uplatnenia, ktorý nadobudol účinnosť dňa 01.08.2005.

20. Z hľadiska skutkového stavu niet sporu o tom, že dňa 17.03.2016 bola žalobkyni spôsobená škoda na zdraví, ktorá bola dokumentovaná lekáorskými správami a posudkami tak ako je vyššie uvedené, a teda nebolo sporné, že ku vzniku škody došlo, čo je jedným z predpokladov zodpovednosti za škodu. V konaní je však sporné naplnenie ostatných predpokladov zodpovednosti žalovaného, t. j. či uvedenú škodu žalobkyni spôsobil žalovaný porušením právnej povinnosti, či existuje príčinná súvislosť a jeho zavinenie. Žalovaný sa v konaní bránil tým, že neporušil žiadnu právnu povinnosť, čím nie je daná ani jeho zodpovednosť. Poukázal na ustanovenie § 193 CSP a je toho názoru, že rozhodnutie Okresného úradu Nitra v priestupkovej veci je pre súd záväzné v otázke, či žalovaný spáchal skutok alebo nie a či má niesť zodpovednosť za škodu, ktorú si žalobkyňa uplatňuje. Podľa judikatúry citované ustanovenie § 193 CSP znamená, že súd je viazaný iba výrokom rozhodnutia, nie odôvodnením, a to v rozsahu, v akom sú znaky skutkovej podstaty trestného činu (priestupku, správneho deliktu) zhodné so skutočnosťami rozhodnými pre náhradu škody. Súd tak nie je viazaný odôvodnením rozhodnutia ani skutočnosťou, že žalovaný nebol uznaný vinným zo spáchania trestného činu, priestupku alebo správneho deliktu. Tvrdenie žalovaného a jeho poukaz na ustanovenie § 193 CSP v záveroch ako ich konštruoval žalovaný tak súd považoval za nedôvodné.

21. Súd poukazuje na to, že v ustanovení § 415 OZ je ustanovená povinnosť každého počínať si tak, aby nedochádzalo ku škodám na zdraví, na majetku, na prírode a životnom prostredí. Ustanovenie § 415 OZ sa považuje za generálnu normu občianskoprávnej prevencie, je však potrebné otvorene povedať, že zásada občianskoprávnej prevencie vzniku škôd je jednou zo základných zásad občianskeho práva. Každé konanie, ktoré má za následok vznik škody, sa považuje za porušenie povinnosti vyplývajúcej z § 415 OZ a je teda protiprávnym úkonom. Prevenčná povinnosť všeobecne definovaná v § 415 OZ však musí mať v jednotlivých prípadoch vyvodzovania zodpovednosti za škodu konkrétny obsah, teda v každom jednotlivom prípade vyvodzovania zodpovednosti za škodu je nevyhnutné argumentačne pomenovať a aj dôkazne preukázať, na akú aktivitu bol zodpovedný subjekt povinný - t. j. niečo dať, konať, opomenúť alebo strpieť, aby sa predišlo vzniku škody. Vzhľadom na konanie žalovaného, ktorým žalobkyňu odstrčil (odsotil) pri jej fyzickom útoku na jeho osobu, by bolo možné považovať jeho konanie za porušenie právnej povinnosti, a to prevenčnej povinnosti v zmysle § 415 OZ, no len za splnenia ďalších skutočností, najmä toho, že práve týmto konaním žalovaného došlo k vzniku škody na zdraví žalobkyne. Žalovaný nerozporoval, že žalobkyňu od seba odstrčil, čo sám uviedol, v rámci priestupkového konania i v rámci trestného konania, no sporil skutočnosť, že práve v tomto momente, resp. týmto konaním došlo k poškodeniu zdravia žalobkyne. Pokiaľ žalobkyňa poukazovala na jeho výpoveď v rámci trestného konania, kde uvádza, že prirodzene reagoval, že ju od seba odsotil a možno vtedy si rozrazil čelo, keď spadla na drevenú hradu váleudy, je potrebné poukázať na to, že žalovaný sa už v rámci tejto výpovede nevyjadril k momentu vzniku škody jednoznačne, vyjadril pochybnosť formulovanú slovom „možno“. Zo žiadneho dôkazu nie je možné jednoznačne a bez pochybností vyvodiť záver, že práve týmto konaním žalovaného došlo k vzniku škody. Žalobkyňa k uvedenému poukázala na konštatovanie prokurátorky, čo však súd nepovažuje za postačujúce na preukázanie tejto skutočnosti a na založenie občianskoprávnej zodpovednosti za škodu a to aj vzhľadom na vyššie konštatované závery o záväznosti § 193 CSP. Odôvodnenie rozhodnutia v trestnej veci v danom prípade nie je pre súd záväzné a so záverom prokurátorky sa súd nestotožnil, nakoľko má za to, že takýto záver nie je možné na základe vykonaného dokazovania a predložených dôkazov konštatovať. Na podporu záveru, že súd nie je viazaný rozhodnutím trestných, resp. správnych orgánov v otázke, či je daná príčinná súvislosť medzi činom a škodou súd poukazuje aj na rozhodnutie R 16/1957. Podľa názoru súdu tiež neie je možné založiť jeho zodpovednosť na tej skutočnosti, že žalovaný žalobkyni ponúkol, resp. sľúbil, že jej zaplatí plastiku, keďže z tejto skutočnosti nie je možné vyvodiť splnenie predpokladov na vznik zodpovednosti.

22. Ku skutkovému deju, ktorým malo dôjsť k poškodeniu zdravia žalobkyne súd uvádza, že vo výpovediach žalobkyne v trestnom konaní i v konaní pred súdom je zjavný rozpor, keď pri podaní trestného oznámenia uvádzala, že keď prišla ju priateľ už čakal (v ostatných výpovediach uvádzala, že spal, čo uviedol aj žalovaný), začali na seba kričať a sácať sa, pričom ho sotila ako prvá, facku nespomína. Na ďalšom výsluchu uvádzala, že keď prišla zobudila ho, začala na neho kričať a keď bol na ňu agresívny, nedalo jej to a zdvihla na neho ruku, chcela mu dať facku, čo sa jej nepodarilo a on nato v zúrivosti reagoval, že ju dobil a jeho útoky smerovali najmä do oblasti tváre, pred ktorými sa chránila rukami. Na otázku právneho zástupcu tento rozpor odôvodnila tým, že sotenie je vlastne udretie, s čím sa však súd nestotožňuje, nakoľko význam uvedených konaní (sotenie, udretie, resp. dobitie najmä do oblasti tváre, ako uvádzala žalobkyňa vo výsluchu) je pre bežného človeka úplne odlišný. Jej výpovede a opis skutkového deja, ktorým vznikla škoda neboli konzistentné, rozchádzali sa zásadných otázkach

a nebolo možné ustáliť, kedy, akým konaním žalovaného a či vôbec v dôsledku jeho konania došlo k poškodeniu zdravia žalobkyne.

23. Prvoinštančný súd uviedol, že vzťah príčiny a následku musí byť priamy, bezprostredný, neprerušovaný, nestačí ak je iba sprostredkovaný. Na preukázanie svojho nároku žalobkyňa navrhla vykonať dôkaz výsluchom svedkyne - matky žalobkyne, ktorý súd vykonal, z ktorého však nebolo možné ustáliť naplnenie predpokladov pre vznik zodpovednosti na strane žalovaného. Navyše všetky skutočnosti mala svedkyňa len sprostredkované od svojej dcéry, t. j. blízkej osoby a jej výpoveď tak mohla byť ovplyvnená.

24. Žalovaný poukazoval aj na to, že práve požitie značného množstva alkoholu žalobkyňou mohlo byť dôvodom poškodenia zdravia žalobkyne, ktorá neustále padala. Výpovede žalobkyne sa rozchádzali aj v tom, či z jej strany došlo k požitiu alkoholických nápojov a v akom rozsahu, pričom k uvedenému súd uvádza, že z prepúšťacieho listu vyhotoveného bezprostredne v čase poškodenia zdravia vyplýva, že u žalobkyne bola diagnostikovaná opitnosť, pričom samotná žalobkyňa v prvotných výpovediach uvádzala, že bola dosť pod vplyvom alkoholu. Vzhľadom na takto preukázaný skutkový stav súd dôkaz výsluchom žalobkyňou navrhnutých svedkov k otázke, aké množstvo alkoholu žalobkyňa vypila nevykonal a mal za dostatočne preukázané, že žalobkyňa bola v čase spôsobenia škody pod vplyvom alkoholu. Navyše k preukázaniu predpokladov zodpovednosti žalovaného za vzniknutú škodu, by žalobkyňou navrhnutý výsluch svedka nevedol. V tejto súvislosti súd poukazuje aj na ust. § 441 OZ, ktorý berie do úvahy účasť poškodeného na spôsobenej škode a pre takéto situácie predpokladá spôsoby riešenia; 1/ poškodený znáša celú škodu sám a 2/ poškodený znáša pomernú časť škody, ak svojim pričinením prispel k vzniku škody. Pri úvahe o pomernom rozdelení medzi škodcom a poškodením ide o určenie vzájomného vzťahu medzi konaním poškodeného a škodcom a o zváženie všetkých skutočností, ktoré prispeli ku vzniku škody. Posudzujú sa tak všetky príčiny, ktoré viedli ku vzniku škody a rovnako ako pri škodcovi, aj pri poškodenom treba prihliadať len na také jeho konanie, ktoré bolo aspoň jednou z príčin vzniku škody. Konečná úvaha o tom, nakoľko sa na škode podieľa sám poškodený, a teda v akom rozsahu znáša škodu závisí vždy od okolností konkrétneho prípadu, po porovnaní všetkých príčin vzniku škody ako na strane škodcu, tak aj na strane poškodeného. Konanie poškodeného, ktorým prispel ku vzniku škody alebo k zväčšeniu jej rozsahu musí mať povahu protiprávneho konania, ktoré bolo príčinou vzniku škody alebo jej zväčšenia a spočíva v porušení generálnej prevencie podľa § 415 OZ. Toto ustanovenie ukladá každému povinnosť konať tak, aby vzhľadom na všetky okolnosti nedal príčinu ku vzniku škody na zdraví, na majetku a iných hodnotách. Z výpovedí strán sporu v trestnom konaní i v konaní pred súdom jednoznačne vyplýva, že to bola samotná žalobkyňa, ktorá „konflikt“ vyvolala, resp. iniciovala, keď prvá fyzicky vystúpila voči žalovanému (sama uvádza, že ho zobudila..., chcela mu dať facku..., posotila ho prvá...) a teda na strane žalobkyne je možné konštatovať také konanie, ktoré viedlo k vzniku škody, keď konflikt sama vyvolala, navyše bola pod vplyvom alkoholu, čo mohlo prispieť k vzniku zranení, ktoré nemuseli vzniknúť priamo v dôsledku pôsobenia žalovaného, ale nepriamo - prípadným pádom žalobkyne ovplyvneným poruchou koordinácie pohybov a motoriky zapríčinenou požitím značného množstva alkoholu, a z toho vyplýva záver, že i samotná žalobkyňa porušila právnu povinnosť v zmysle § 415 OZ, čo zakladá aj jej spoluzavinenie na vzniku škody.

25. Je potrebné však uviesť, že samotný rozsah spoluzavinenia žalobkyne súd v danom prípade neskúmal a to z dôvodu, že v konaní sa žalobkyňi žiadnym dôkazom nepodarilo bezpečne a presvedčivo preukázať porušenie právnej povinnosti ani príčinnú súvislosť medzi vznikom škody a zaviným konaním škodcu, t. j. žalovaného, a teda súd konštatuje, že žalobkyňa neuniesla dôkazné bremeno, preto súd žalobu v celom rozsahu zamietol.

26. O náhrade trov konania súd rozhodol podľa ustanovenia § 262 ods. 1 CSP v spojení s § 255 ods. 1 CSP a žalovanému, ktorý mal plný úspech vo veci priznal proti žalobkyňi náhradu trov konania v rozsahu 100 %, o výške ktorých rozhodne súdny úradník po právoplatnosti tohto rozhodnutia.

27. Proti tomuto rozsudku podala včas odvolanie žalobkyňa, navrhujúc odvolaciemu súdu, aby napadnutý rozsudok zrušil a vec vrátil prvoinštančnému súdu na ďalšie konanie a nové rozhodnutie. Uviedla, že súd správne poznamenal, že jej bola spôsobená škoda na zdraví, ktorá bola v konaní navyše dostatočne preukázaná na základe lekárskeho správ a posudkami. Uviedla, že konanie žalobcu, ktorý ju od seba odstrčil, by bolo možné považovať za porušenie právnej povinnosti, a to prevenčnej povinnosti v

zmysle § 415 OZ, dodal však, že len za splnenia najmä toho, že práve týmto konaním žalovaného došlo k vzniku škody na zdraví žalobkyne. Je potrebné uviesť, že tá skutočnosť, že ju žalovaný odsotil od seba, nie je sporná, pretože bola z jeho strany táto skutočnosť potvrdená na pojednávaní, ktoré sa konalo dňa 26.04.2019, keď na otázku jej právneho zástupcu potvrdil správnosť a pravdivosť tvrdení, ktoré uviedol pri jeho výsluchu v rámci trestného konania zo dňa 26.4.2019. V konečnom dôsledku záver o úspornosti jej odsotenia zo strany žalovaného bol potvrdený aj v odôvodnení napadnutého rozsudku, keď sa na strane 1 napadnutého rozsudku uvádza: „žalovaný nerozporoval, že žalobkyňu od seba odstrčil, čo sám uviedol, v rámci priestupkového konania i v rámci trestného konania...“. Sporným teda bola tá skutočnosť, či jej vznikla škoda práve v dôsledku tohto odsotenia. Žalovaný v rámci trestného konania uviedol, že „Ja som prirodzene reagoval, že som ju odsotil od seba. Možno vtedy si rozrazilo čelo, keď spadla na drevenú hradu váleudy. Váleuda sa nachádzala pri mojej posteli, na ktorej som spal. Ona vtedy spadla.“

28. Bola toho názoru, že unesenie dôkazného bremena nie je nutné, aby sám žalovaný jasne potvrdil, že jej boli spôsobené zranenia v dôsledku toho, že ju žalovaný odsotil. Postačujúce je aj to, že to žalovaný pripustil, pričom súd vôbec nebral do úvahy to, že žalovaný tým pádom túto skutkovú okolnosť (skutkové tvrdenie) nemohol ani poprieť, keďže ju vlastným vyjadrením pripustil. Preto má zato, že s prihliadnutím na vykonané dokazovanie a oboznámené listinné dôkazy nie je sporné jej tvrdenie o tom, že zranenia jej vznikli v príčinnej súvislosti s konaním žalovaného. Dôkazy je nutné hodnotiť jednotlivo, ale aj vo vzájomných súvislostiach, pričom práve hodnotenie dôkazov vo vzájomných súvislostiach absentuje v napadnutom rozsudku.

29. Ak by si bol žalovaný istý, že k zraneniam, ktoré utrpela nedošlo v príčinnej súvislosti s odstrčením, tak by túto skutočnosť jednoznačne takto prezentoval. Súd k záveru o nemožnosti vyvodiť záver, že práve týmto konaním žalovaného došlo k vzniku škody, dospel po nedostatočnom a nesprávnom vysporiadaní sa s ňou predloženými a vykonanými dôkazmi. Príčinná súvislosť medzi protiprávnym konaním žalobcu a vznikom škody bola jednoznačne preukázaná už v rámci trestného konania, a to v rámci všetkých inštancií, vrátane postupu podľa príkazu generálneho prokurátora Slovenskej republiky zo dňa 12.05.2017 o postupe prokurátorov pri vybavovaní žiadostí o preskúmanie zákonnosti v trestnom konaní, ktorý sa nachádza v Zbierke služobných predpisov generálneho prokurátora Slovenskej republiky pod č. 6/2017. Najpodstatnejšie tvrdenia boli uvedené v uznesení prokurátorky Okresnej prokuratúry Nitra zo dňa 24.06.2016, sp. zn. 3 Pv 263/16/4403 - 6, kde sa uvádza nasledovné konštatovanie: „Vykonaným odkazovaním (dokazovaním), najmä s poukazom na znalecký posudok, nebolo preukázané, že zranenia poškodenej vznikli priamym konaním V. S., avšak možno konštatovať, že medzi jeho konaním a zraneniami poškodenej I. F. je daná príčinná súvislosť.“

30. Z uvedeného záveru je zrejmé, že záver o existencii príčinnej súvislosti medzi protiprávnym konaním (z civilnoprávneho hľadiska) a vznikom škody na jej strane, mal byť vzhľadnutý už povereným príslušníkom PZ. Záver o existencii príčinnej súvislosti medzi konaním žalobcu a vzniknutou škodou je preukázaný aj rozhodnutím prokurátorky Krajskej prokuratúry v Nitre zo dňa 04.06.2019, č. 1 KPt 194/19/4400 - 5, ktoré bolo vydané na základe podanej žiadostí o preskúmanie zákonnosti právoplatných rozhodnutí vydaných v trestnom konaní, ktorú som podala podľa príkazu generálneho prokurátora Slovenskej republiky zo dňa 12.05.2017 o postupe prokurátorov pri vybavovaní žiadostí o preskúmanie zákonnosti v trestnom konaní, ktorý sa nachádza v Zbierke služobných predpisov generálneho prokurátora Slovenskej republiky pod č. 6/2017.

31. Reťaz dôkazov preukazujúcich príčinnú súvislosť medzi konaním žalovaného a vznikom škody je doplnená o vyjadrenie samotného žalovaného, že jej uhradí plastickú operáciu, pričom sa takto vyjadril takmer bezprostredne po tom, ako jej spôsobil zranenia. Táto skutočnosť nebola absolútne sporná, pretože bola potvrdzovaná jednak jej výpoveďou, výpoveďou samotného žalovaného, ako aj výpoveďou jej matky. Súdu však ani takéto vyjadrenie žalovaného nepostačovalo na to, aby zistil naplnenie predpokladov pre vznik zodpovednosti žalovaného za vzniknutú škodu s odôvodnením, že z tejto skutočnosti nie je možné vyvodiť splnenie predpokladov na vznik zodpovednosti. Je nutné uviesť, že takéto konštatovanie súdu nie je dostačujúce na vysvetlenie, prečo tento dôkaz nebral súd do úvahy a prečo nebol dostačujúci. Pýtal sa prečo vôbec vyslovil takúto vôľu, ak si je údajne vedomý toho, že jej žiadnu škodu nespôsobil. Od tohto incidentu už spolu nežili a v podstate sa dá povedať, že týmto incidentom ukončili ich vzťah. Ak by bol jednoznačne toho presvedčenia, že jej škodu nespôsobil, tak nemal absolútne žiadny dôvod na to, aby uhrádzať plastickú operáciu. Tieto súvislosti prvostupňový súd nebral do úvahy.

32. V ďalšom obsahu odvolania uviedla, že jej výpovede sa rozchádzali v zásadných otázkach. Ona však bola toho názoru, že najpodstatnejšou je výpoveď, ktorú uskutočnila v rámci tohto civilného konania a z nej mal súd aj vychádzať. V neposlednom rade, ak by sa aj jej výpovede z trestného konania porovnávali s jej výpoveďou v rámci tohto civilného konania, tak je nutné uviesť, že vo vzťahu k tomu najpodstatnejšiemu - k vzniku škody, boli jej výpovede konštantné a smerujúce k tomu, že škoda, ktorá jej vznikla, bola spôsobená konaním žalovaného. Tento záver odôvodňujú už vyššie spomenuté dôkazy.

33. Súd nebral do úvahy výpoveď jej matky, pričom záverom dodal, že jej výpoveď mohla byť ovplyvnená z dôvodu príbuzenského vzťahu. Jej matka však v konaní vypovedala ako svedok po náležitom poučení o možných následkoch krivej výpovede, preto spochybňovanie jej výpovede iba v dôsledku toho, že je jej matkou je nesprávne. Navyiac, ak nebola matka priamym svedkom incidentu, nemôže ju to stavať do pozície svedka, ktorý je pre konanie nepoužiteľný. Jej matka bola v kontakte jednak s jej osobou, ako aj s osobou žalovaného, a to bezprostredne po incidente, kedy sa dá predpokladať, že jej boli poskytované pravdivé informácie.

34. Prvostupňový súd v bode 36 napadnutého rozsudku uvádza, že ona sama taktiež porušila generálnu prevenciu vyplývajúcu z ustanovenia § 415 OZ, čo založilo jej spoluzavinenie na vzniku škody. Uviedla, že popiera to, že by sa akýmkoľvek spôsobom pričínila o vznik škody. Súd tiež uviedol, že mala požiť značné množstvo alkoholu. Súd sa tu vyjadruje vo vágnych pojmoch, nakoľko pojem značné množstvo je neurčitý pojem. Ako jediná sa vyjadrila k tomu, koľko alkoholu vypila, a to na pojednávaní, ktoré sa konalo dňa 15.03.2019, z čoho vyplynulo len to, že vypila tri vodky, čo určite nie je značné množstvo. Navyiac súd bez dostatočného odôvodnenia odmietol vykonať navrhovaný dôkaz v podobe výsluchu Ing. C. W., ktorého žiadala vypočuť k tomu, v akej miere požívala alkoholické nápoje a v akom stave odchádzala z predmetného baru (to či bolo na nej badať nejaké zranenia už v čase odchodu z baru alebo ešte nie). Práve jeho výpoveďou mohli byť ozrejmene podstatné skutočnosti pre toto konanie. Vo vzťahu k náhrade trov konania poukázala na ust. § 257 CSP, ktoré je súd povinný skúmať.

35. K odvolaniu žalobkyne sa vyjadril žalovaný tak, že napadnutý rozsudok navrhol potvrdiť. Žalobkyňa mylne poukazuje na to, že jej bola spôsobená škoda. Nie je pravdivé tvrdenie, že škodu jej spôsobil žalovaný. Tvrdenia žalobkyne boli popreté aj znaleckým posudkom prof. MUDr. Jozefa Lohnerta, CSc. Pokiaľ išlo o žalobkyňou poukazované tvrdenia prokuratúry týkajúce sa niektorých častí odôvodnenia rozhodnutí prokuratúry sú v tomto konaní irelevantné, nakoľko v trestnom konaní dokonca ani v priestupkovom konaní nebol žalovaný odsúdený, naopak, z týchto konaní sú zrejmé rozporné tvrdenia žalobkyne vzhľadom k udalosti, pri ktorej sa jej mali stať zranenia. Toto správne poznamenal aj súd prvej inštancie vo svojom rozhodnutí. Priestupkové a trestné konania boli zastavené. Okrem toho bolo v konaní preukázané, že žalobkyňa sama uviedla (v lekárskej správe), že spadla, pričom bližšie okolnosti si nepamätá - to potvrdila sama bezprostredne po tom, ako sa jej zranenia stali. V celom konaní nebolo preukázané, že by žalovaný spôsobil žalobkyňu zranenia, ktoré sú špecifikované v lekárskejších správach a nebolo preukázané porušenie akejkoľvek právnej povinnosti žalovaného, a preto nie je možné tvrdiť, že by tu bola príčinná súvislosť medzi škodou a porušením právnej povinnosti žalovaného. Súd správne rozhodol, že výsluch svedka nepripustil, pretože to, že žalobkyňa bola opitá, bolo v konaní preukázané. Je to preukázané lekárskou správou, ako aj samotnou výpoveďou žalobkyne v trestnom konaní.

36. K vyjadreniu žalovaného sa vyjadrila žalobkyňa v tom smere, že škoda na jej zdraví jednoznačne vznikla, a to titulom bolestného a sťaženia spoločenského uplatnenia. Vo vzťahu k vzniku škody žalobkyňa uniesla dôkazné bremeno, a to jednak lekárske správami, ako aj posudkami o bolestnom a sťaženi spoločenského uplatnenia. Preto s prihliadnutím na obsah spisu nepovažuje vyjadrenia žalovaného vo vzťahu k vzniku škody za vecné. Okresný súd Nitra v napadnutom rozsudku v bode 32 jasne uvádza, že z hľadiska skutkového stavu nie je sporné, že jej bola spôsobená škoda na zdraví. Žalovaný nie je kompetentný posudzovať mechanizmus vzniku zranení, ktoré utrpela, preto akékoľvek tvrdenia žalovaného, v ktorých je obsiahnuté popisovanie mechanizmu vzniku jej zranení žalovaným odmieta. Je totiž zrejmé, že zranenia, ktorých rozsah bol v konaní ozrejmene, utrpela v byte žalovaného, pričom je jednoznačne toho názoru, že ich utrpela v príčinnej súvislosti s jeho protiprávnym konaním tak, ako to popisovala počas celého jednak trestného, ako aj civilného konania. Zranenia jej neboli spôsobené nikde inde, než len v byte žalovaného. V rozhodnutiach prokuratúry sa preukázateľne tvrdí, že medzi konaním žalovaného a následkom, v podobe spôsobenej škody, existuje príčinná súvislosť. Tieto tvrdenia prokuratúry sú podstatné pre toto konanie, pretože predmetný skutok bol preskúmaný

viacerými inštanciami, ktoré sa zhodli na existencii príčinnej súvislosti medzi protiprávnym konaním žalovaného a jeho následkami. V rámci trestného konania zostalo spornou otázkou úmyselné zavinenie, avšak pre účely civilného konania je postačujúce aj nedbanlivostné zavinenie.

37. Žalovaný sa napokon vyjadril tak, že trvá na vyjadreniach, ktoré sú obsiahnuté v celom konaní ako aj v ich písomnom podaní zo dňa 14.09.2019. Žalobkyňa niekoľkokrát vypovedala vo veci pred rôznymi orgánmi a inštitúciami a vždy uvádzala iné skutočnosti a inak popisovala dej, ako jej mala škoda vzniknúť. Okrem toho sama uviedla, že si na to ani nepamätá, pretože bola pod vplyvom alkoholu a takisto uviedla, že si to spôsobila sama - spadla (viď aj správu - Dočasný prepúšťací list zo dňa 17.03.2016 a Lekárska správa dňa 17.03.2016). Samotná výška škody vo veci tiež nie je preukázaná, pričom okrem iného poukazuje na to, že lekársky posudok o bolestnom a o sťažení spoločenského uplatnenia nemá náležitosti podľa § 7 a 8 zákona č. 437/2004 Z. z. - nie sú vyplnené podstatné časti posudku a to najmä - miesto, kde vzniklo poškodenie a takisto zdôvodnenie hodnotenia bolestného a zdôvodnenie hodnotenia sťaženia spoločenského uplatnenia.

38. Krajský súd v Nitre ako odvolací súd (§ 34 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilného sporového poriadku) viazaný rozsahom a dôvodmi odvolania (§ 379, § 380 CSP) ako aj skutkovým stavom tak, ako ho zistil súd prvej inštancie (§ 383 CSP), po prejednaní veci bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 CSP a contrario CSP) urobil záver, že rozsudok súdu prvej inštancie bolo potrebné podľa § 389 ods. 1 písm. b/ a c/ v spojení s § 391 ods. 1 CSP zrušiť a vec vrátiť na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

39. Podľa § 389 ods. 1 písm. b/ CSP, odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie zruší, len ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces, ak tento nedostatok nemožno napraviť v konaní pred odvolacím súdom.

40. Podľa § 389 ods. 1 písm. c/ CSP, odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie zruší, len ak súd prvej inštancie v dôsledku nesprávneho právneho posúdenia veci nevykonal navrhované dôkazy, ak nie je účelné doplniť dokazovanie odvolacím súdom.

41. Podľa § 391 ods. 1 CSP, ak odvolací súd zruší rozhodnutie, môže podľa povahy veci vrátiť vec súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie, prerušiť konanie, schváliť zmier, zastaviť konanie alebo postúpiť vec orgánu, do ktorého právomoci vec patrí.

42. Podľa § 220 ods. 2 CSP, v odôvodnení rozsudku súd uvedie, čoho sa žalobca domáhal, aké skutočnosti tvrdil, aké dôkazy označil, aké prostriedky procesného útoku použil, ako sa vo veci vyjadril žalovaný a aké prostriedky procesnej obrany použil. Súd jasne a výstižne vysvetlí, ako posúdil podstatné skutkové tvrdenia a právne argumenty strán, ktoré skutočnosti považuje za preukázané a ktoré nie, ktoré dôkazy vykonal, z ktorých dôkazov vychádzal a ako ich vyhodnotil, prečo nevykonal ďalšie navrhnuté dôkazy a ako vec právne posúdil, prípadne odkáže na ustálenú rozhodovaciu prax. Súd dbá, aby odôvodnenie rozsudku bolo presvedčivé.

43. Právo (strany) a povinnosť (súdu) na náležité odôvodnenie súdneho rozhodnutia vyplýva z potreby transparentnosti služby spravodlivosti, ktorá je esenciálnou náležitosťou každého jurisdikčného aktu (rozhodnutia). Účelom odôvodnenia rozhodnutia je totiž preukázať jeho správnosť, logicky, vnútorne kompaktné a neprotirečivo vysvetliť myšlienkový postup súdu vedúci k rozhodnutiu i s poukazom na právne závery, ktoré prijal. Niet v ňom miesta pre dohady a domnienky. Súčasne je i prostriedkom kontroly správnosti postupu súdu pri vydávaní súdnych rozhodnutí, ktoré preto musia byť preskúmateľné. V opačnom prípade sa účastníkovi odníma možnosť konať pred súdom pre porušenie procesných ustanovení upravujúcich postup súdu v občianskom súdnom konaní, a teda i porušuje právo na spravodlivé súdne konanie.

44. V prejednávanom prípade dospel odvolací súd (senátnym obsadením) k záveru, že súd prvej inštancie dostatočne neodôvodnil závery týkajúce sa absencie porušenia právnej povinnosti žalovaného a príčinnú súvislosť konania žalovaného a následku v podobe škody na zdraví žalobkyne. Možno tak konštatovať, že odôvodnenie napadnutého rozsudku týkajúce sa hodnotenia dôkazov vo svojom súhrne nebolo prvoinštančným súdom v súlade s ust. § 220 ods. 2 CSP.

45. Odvolací súd konštatuje, že strany sporu v procese dokazovania produkujú dôkazy o svojich tvrdeniach s cieľom uniesť dôkazné bremeno. Uvedenému procesu predchádzajú rozhodujúce tvrdenia a navrhovanie dôkazov. Vykonávanie relevantných dôkazov a ich hodnotenie je ďalšou „fázou“ zisťovania skutkového stavu. Jazykom civilného procesného sporového poriadku navrhovanie dôkazov spadá do kategórie prostriedkov procesného útoku a prostriedkov procesnej obrany.

46. Podľa § 132 ods. 1 CSP, v žalobe sa okrem všeobecných náležitostí podania uvedie označenie strán, pravdivé a úplné opísanie rozhodujúcich skutočností, označenie dôkazov na ich preukázanie a žalobný návrh.

47. Podľa § 149 CSP, prostriedkami procesného útoku a prostriedkami procesnej obrany sú najmä skutkové tvrdenia, popretie skutkových tvrdení protistrany, návrhy na vykonanie dôkazov, námietky k návrhom protistrany na vykonanie dôkazov a hmotnoprávne námietky.

48. Podľa § 154 CSP, prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany možno uplatniť najneskôr do vyhlásenia uznesenia, ktorým sa dokazovanie končí.

49. Podľa § 185 ods. 1 CSP, súd rozhodne, ktoré z navrhnutých dôkazov vykoná.

50. Podkladom pre určenie predmetu dokazovania sú stranami predložené skutkové tvrdenia a dôkazy, ako aj informácie zistené súdom. Predmetom dokazovania je to, čo má byť preukázané. Vymedzenie predmetu dokazovania vo veľkej miere závisí od účastníkov konania, od ich povinnosti tvrdenia a dôkaznej povinnosti. Súd musí mať vždy jasno v tom, čo sa bude dokazovať. Tiež musí mať jasno v určení toho, na preukázanie akej skutočnosti sa vykonáva ten-ktorý dôkaz (Števček. M, Ficová, S., Baricová, J., Mesiarkinová, S., Bajánková, J., Tomašovič, M., a kol Civilný sporový poriadok. Komentár. Praha: C. H. Beck, 2016, 694 s.). V rámci dokazovania platí zásada (pozri § 132 v spojení s § 185 ods. 1), že každý účastník musí uniesť dôkazné bremeno ohľadom svojho tvrdenia; kto tvrdí, dokazuje. Inak povedané, účastník musí preukázať to, čo tvrdí, len potom môže súd zobrať jeho tvrdenie za základ svojho rozhodnutia. Môžeme tiež povedať, že žalobca musí preukázať skutočnosti, na základe ktorých mu jeho právo patrí. „Dôkazné bremeno týkajúce sa skutočností leží na tom účastníkovi konania, ktorý z existencie týchto skutočností vyvodzuje pre seba priaznivé dôsledky, ide teda o toho účastníka, ktorý existenciu takýchto skutočností tvrdí,“ (II. ÚS 38/2015), in (Števček. M, Ficová, S., Baricová, J., Mesiarkinová, S., Bajánková, J., Tomašovič, M., a kol Civilný sporový poriadok. Komentár. Praha: C. H. Beck, 2016, 697 s.).

51. Podľa Čl. 2 CSP, ochrana ohrozených alebo porušených práv a právom chránených záujmov musí byť spravodlivá a účinná tak, aby bol naplnený princíp právnej istoty.

52. Odvolací súd uvádza, že súd spravodlivo „nachádzajúci“ skutkový stav sa potýka s problematikou vyvažovania miery dokazovania zisteného skutkového stavu na jednej strane a skutočným stavom (objektívnou pravdou), ktoré sa môžu a nemusia zhodovať. Sporový civilný proces je založený na potrebe zistenia skutkového stavu (§ 215 ods. 1 CSP). Dostatočnosť hľadania pravdy je determinovaná potrebou napĺňať potreby právnej istoty účinne. V procese hľadania (potrebnej) pravdy sa civilného sporového procesu zúčastňujú súd, strany konania a iné zúčastnené osoby. V prípade súdu ide v základnej rovine zisťovaných skutočností o činnosť prvoinštančného, resp. odvolacieho súdu. Nemožno prehliadnuť, že zásada „in dubio pro reo“ uplatňovaná v trestnoprávnom procese pri hľadaní viny, na rozdiel od zisťovania skutkového stavu civilným súdom, je z pohľadu hĺbky potrebného preukázania vyjadrením závažnosti hrozby trestnoprávneho postihu, ktorý je často spájaný so zásahom do základných ľudských práv najvyššej priority.

53. Podľa § 191 ods. 1 CSP, dôkazy súd hodnotí podľa svojej úvahy, a to každý dôkaz jednotlivo a všetky dôkazy v ich vzájomnej súvislosti; pritom starostlivo prihliada na všetko, čo vyšlo počas konania najavo.

54. Z pohľadu zisťovania skutkového stavu má významné postavenie hodnotenie dôkazov. Mechanizmus autoritatívneho (súdneho) hodnotenia dôkazov v civilnom procese je založené na činnosti sudcu (súdu) prvej inštancie a senátneho rozhodovania na odvolacom súde v prípade podaného odvolania. Hodnotenie dôkazov súdmi sa vykonáva zákonným spôsobom s tým, že hodnotenie dôkazov môže robiť len súd, ktorý ich vykonal.

55. Zásada voľného hodnotenia dôkazov vyjadruje, že záver, ktorý si sudca urobí o pravdivosti, či nepravdivosti tvrdených skutočností vzhľadom na poznatky získané z vykonaných dôkazov, je vecou vnútorného sudcovho presvedčenia a jeho logického myšlienkového postupu. Z tejto zásady vyplýva, že na nesprávnosť hodnotenia dôkazov možno usudzovať len zo spôsobu, akým súd hodnotenie vykonal. Ak nemožno v tomto smere vyčítať súdu žiadne pochybenia (napr. že výsledok hodnotenia dôkazov nezodpovedá pravidlám logického myslenia, alebo že súd vzal do úvahy skutočnosti, ktoré z dokazovania nevyplynuli alebo opomenul rozhodné skutočnosti, ktoré vyšli v konaní najavo), potom nie je ani možné polemizovať s jeho skutkovými závermi.

56. V prvom rade odvolací súd konštatuje, že prvoinštančný súd správne a presvedčivo konštatoval existenciu vzniknutej škody na zdraví žalobkyne (aj keď ešte bez hodnotenia jej výšky). Zamlčaným faktom (nesporným v tomto konaní) bolo, že žalobkyňa v predmetný deň prišla k žalovanému do jeho obydľia a odchádzala preukázateľne s poškodeným zdravím.

57. Z jednotlivých správnych skutkových zistení odvolací súd vyberá rozhodujúce. Ide o zistenia vyplývajúce z lekárskeho správ zo dňa 17.03.2016 a skutočnosti týkajúcej sa „pádu žalobkyne, ktorá si na nič nepamätala“ (anamnéza), a lekárskej správy zo dňa 22.03.2016, kde bolo konštatované, že bola napadnutá jej známou osobou.

58. Ďalej, z vyšetrovacieho spisu č. ČVS:ORP-543/ZM-NR-2016 (okrem iného), konkrétne trestného oznámenia zo dňa 19.03.2016 (teda ide o zistený obsah listiny) prvoinštančný súd zistil, že „v čase okolo 3:00 hod. sa vrátila späť do bytu, kde ju už čakal priateľ a hneď mu povedala, čo z telefónu zistila, vykričala mu to. On tiež kričal, potom to prešlo do vzájomného sácania, zdá sa jej, že ho sotila prvá. A potom si pamätá, že sa kľbčili, sácali, ona padla aj viackrát na zem, pamätá si len toto, nepamätá si žiadne údery, ani to, že by ju kopal, ale určite jej len on spôsobil zranenia, lebo tam boli len oni dvaja“ a „keď za ňou prišiel žalovaný, povedal, že mu je to ľúto a že sa to už nestane a že je ochotný jej zaplatiť plastiku“. V závere uviedla, že „na základe jej iniciatívy asi dva dni po útoku prišiel za ňou žalovaný, keď mu telefonovala, že sa chce s ním porozprávať a on jej ponúkol, že jej prinesie obvazy a lieky od bolesti. Keď prišiel povedal, že keď predá rodičovský dom, tak jej zaplatí plastiku, čo počula aj jej mama, ktorá bola v inej miestnosti.“.

59. Žalovaný vypočutý v rámci trestného konania dňa 20.04.2016 (okrem iného) uviedol a prvoinštančný súd zistil (čo bolo obsahom vyšetrovacieho úkonu), že „prirodzene reagoval tak, že ju odsotil od seba. Možno vtedy si rozrazil čelo, keď spadla na drevenú hranu váľandy. Váľanda sa nachádzala pri jeho posteli, na ktorej spal. Ona vtedy spadla. Po tomto ešte veľakrát spadla, nakoľko nato malo vplyv určite aj to, že bola opitá. Keď videl, že má rozrazené čelo hneď volal záchranku a jej matke. Keď na reverz odišla z nemocnice na jej požiadanie išiel za ňou do T., aby jej na jej žiadosť priniesol obvazy a niečo malé pod zub. Bolo mu ľúto, že sa to celé stalo u neho a z toho dôvodu jej navrhol, že jej zaplatí plastiku. Záverom uviedol, že si všetky zranenia spôsobila sama.“

60. Prvoinštančný súd ďalej zistil, že v trestnom konaní bol vypracovaný znalecký posudok 75/16 prof. MUDr. Jozefom Lohnertom, CSc. (čl. 133-154), v ktorom bolo konštatované, že so súdnoznaleckého posudku je možné usudzovať, že podľa charakteru zistených a dokumentovaných vonkajších následkov zranenia, zranenie tváre mohlo byť spôsobené priamym a tvrdým násilím s hranou pôsobiacim jednorazovo a neopakovane na tvár poškodenej, pričom toto násilie bolo relatívne vysokej intenzity. Popísaným následkom zodpovedajú také mechanizmy vzniku, ktoré nevznikajú následkom úderov do tváre poškodenej osoby či už úderom dlaňou, päťou alebo lakťom, ale s vysokým stupňom pravdepodobnosti následkom pádu na hranatý predmet. Zo súdnoznaleckého hľadiska nie je možné pre uvedené fakty a skutočnosti relevantne a jednoznačne potvrdiť, že zistené, dokumentované a preukázané zranenia by boli v priamej príčinnej súvislosti s konaním páchatel'a. Pomliaždenie lakťa mohlo rovnako vzniknúť priamym konaním páchatel'a, ale tiež nárazom na okolité predmety. Pomliaždenie na vnútornej strane hornej časti píšťaľy naopak vzniklo s vysokým stupňom pravdepodobnosti zakopnutím poškodenej o tvrdý predmet. Podvrtnutie vzniká následkom zlého dostúpenia na nerovnosť podlahy - teda samo poškodením a len zriedkavo sa dá určiť, či mu predchádzalo strčenie, sotenie, myknutie páchatel'om.

61. Uznesením sp. zn. ČVS:ORP-543/ZM-NR-2016 zo dňa 27.04.2016 bola vec postúpená Okresnému úradu Nitra, odbor všeobecnej a vnútornej správy, pretože výsledky skráteného vyšetrovania preukazujú,

že sa v tomto prípade nejedná o trestný čin ublíženia na zdraví podľa § 156 ods. 1 Trestného zákona, ale ide o skutok, ktorý by mohol byť priestupkom proti občianskemu spolunažívaniu podľa § 49 ods. 1 písm. d/ zákona č. 372/1990 Z. z. o prieskumoch v znení neskorších prepisov. Proti tomuto rozhodnutiu podala žalobkyňa (poškodený v trestnom konaní) sťažnosť, ktorá bola uznesením zo dňa 24.06.2016 sp. zn. 3Pv 263/16/4403-6 zamietnutá, pretože nie je dôvodná. V odôvodnení prokurátorka uviedla, že bolo zistené a preukázané, že poškodená večer bezprostredne pred skutkom požívala alkoholické nápoje vo väčšej miere, následne prišla do bytu V. S., ktorý spal a začala na neho kričať, pričom ako prvá sotila do V. S., ktorý ju odsotil a poškodená spadla na hranu postele, v dôsledku čoho si spôsobila zranenia. Vykonaným dokazovaním nebolo preukázané, že zranenia poškodenej vznikli priamym konaním V. S., avšak možno konštatovať, že medzi jeho konaním a zraneniami poškodenej je daná príčinná súvislosť.

62. Ďalej prvoinštančný súd zistil, že zo spisu Okresného úradu Nitra sp. zn. OU-NR-OVVS2-2018/014968 vyplýva, že žalovaný uviedol, že „nevie v ktorom momente si rozbila čelo o posteľ, ale s určitosťou vie, že jej to nespôsobil on, je možné, že ako padala na zem tak si zranenia spôsobila. Nevie, kedy si rozbila čelo o váľandu, nakoľko tých pádov bolo viacero a nevie kedy si to mohla spôsobiť.“ Ďalej v odôvodnení napadnutého rozsudku konštatoval, že v spise orgánu prejednávajúceho priestupok bolo, že „nebolo dostatočne preukázané, že by sa obvinený z priestupku dopustil priestupku proti občianskemu spolunažívaniu drobným ublížením na zdraví z ktorého bol obvinený, pretože došlo k rozporom s samotných výpovediach oznamovateľky, ktorý doznala, že bola značne pod vplyvom alkoholu, nepamätá si úplne všetko.“ Uznesenie nadobudlo právoplatnosť dňa 12.09.2016.

63. Ďalšie zistenie prvoinštančného súdu bolo, že žalovaný nerozporoval, že žalobkyňu od seba odstrčil, čo sám uviedol, v rámci priestupkového konania i v rámci trestného konania, no sporil skutočnosť, že práve v tomto momente, resp. týmto konaním došlo k poškodeniu zdravia žalobkyne.

64. Odvolací súd v nasledujúcom obsahu uvedie otázky, ktoré podľa jeho názoru prvoinštančný súd nevyhodnocoval, a ktoré podľa jeho názoru pre náležité zistenie skutkového stavu a voľné hodnotenie dôkazov realizovať mal. Uvedené bolo potrebné z už vyhodnocovanými otázkami (existencie škody) posúdiť predtým, ako došlo k rozhodnutiu o základnej otázke tohto konania, ktorou je existencia zodpovednosti žalovaného za škodu žalobkyne (protiprávne konanie a príčinná súvislosť).

65. Odvolací súd konštatuje, že pre ucelený pohľad na okolnosti dňa 17.03.2016 a s tým spojené vyhodnocovanie dôkazov dávajúcich odpoveď na okolnosti poškodenia zdravia žalobkyne je potrebné poukázať na nerozporované skutočnosti týkajúce sa relatívne krátkej známosti strán sporu, ako aj okolnosť, že do toho dňa bol vzťah žalobkyne voči žalovanému úprimný a naklonený, až pokiaľ nezistila ňou tvrdenú neveru. V tomto konaní z pohľadu rozhodujúceho skutkového deja (incident dňa 17.03.2016) boli v konaní stranami predložené najmä „sprostredkované dôkazy“ vytvárané stranami tohto konania (napr. anamnéza v lekárskej správe, alebo výpoveď na príslušných orgánoch v rámci trestného alebo priestupkového konania), ktoré mali dosvedčovať pravdivosť tvrdení a okolností poškodenia zdravia žalobkyne (tvrdené v tomto súdnom konaní), a preto ich bolo potrebné vyhodnocovať komplexne v zmysle zásady voľného hodnotenia dôkazov, každý jednotlivito a vo svojom súhrne.

66. Pravdivosť (hodnovernosť) rozhodujúcich skutkových tvrdení žalobkyne a žalovaného sa v tomto konaní opierali najmä o tvrdenia učené v iných konaniach.

67. Odvolací súd je toho názoru, že súd prvej inštancie nedostatočne vyhodnocoval a (ne)odôvodňoval hodnovernosť tvrdení žalobkyne v trestnom konaní, ktoré súviseli s tým, že dňa 19.03.2016 v trestnom oznámení uvádzala, že „len on (žalovaný) jej spôsobil zranenia, lebo tam boli len oni dvaja“ v súvislosti s anamnézou uvedenou v lekárskej správe zo dňa 22.03.2016. Na rozdiel od anamnézy obsiahnutej v lekárskej správe zo dňa 17.03.2016, v ktorej uviedla „spadnutie“, v uvedených listinách sa nachádzala „výpoveď“ o tom, že zranenia jej spôsobil žalovaný. Hoci sa prvoinštančný súd snažil vysporiadať sa s rozpornými tvrdeniami v rámci viacerých „záznamov“ na listinách, pretože v súdnom konaní išlo o tvrdenie proti tvrdeniu, predsa len išlo o dôkazné prostriedky, ktoré mali rozhodnúť o hodnovernosti tvrdení žalobkyne alebo žalobcu. Priamy svedecký dôkaz o incidente ako ani audiovizuálny záznamový dôkaz produkovaný nebol. Odvolaciemu súdu v hodnotení dôkazov prvoinštančného súdu chýbal napríklad prvok porovnávania vývoja „postoja“ žalobkyne z pohľadu rozporných tvrdení v sprostredkujúcich dôkazoch (o páde, alebo o spôsobení zranení žalovaným) z pohľadu času. Ak v čase tesne po incidente uviedla u lekára „pád“ ako dôvod zranenia a z vykonaného dokazovania súd zistil, že v rámci trestného oznámenia dňa 19.03.2016 (o dva dni neskôr) uviedla, že „určite on jej spôsobil zranenia“, potom návšteva žalovaného u žalovanej z jej iniciatívy (dva dni

potom, a ktorá zrejme trestnému oznámeniu predchádzala), kedy jej žalovaný ponúkol obväz a lieky od bolesti, mohla nasvedčovať aj motivácii, ktorou pôvodne mala žalobkyňa „neprezradiť“ žalovaného. Motiváciou, a to odvolací súd uvádza len ako príklad, mohla byť predstava o možnom prekonaní nevery a pokračovaní vo vzťahu. Otázkou bolo, za akým účelom by chcela žalovaná, ako žena, opätovne „vidieť“ žalovaného po takom incidente. Uvedené nebolo v konaní tvrdené a ani zisťované, pričom odvolací súd poukazuje na ust. § 150 ods. 2 CSP, kedy možno aj zamĺčané (nevypovedané) okolnosti a motivácie v rámci potrebného skutkového stavu od strán zistiť, a viesť tak svetlo do vnútorne obsahovo „rozporných“ sprostredkovaných dôkazov, ktoré mohli rozhodujúce tvrdenia žalobkyne v tomto konaní o spôsobenej škode žalovaným odstrániť.

68. Vo vzťahu k čiastkovému hodnoteniu prvoinštančného súdu ohľadne výpovede žalovaného v trestnom konaní dňa 20.04.2016 ohľadne toho, že žalovaný „prirodzene reagoval, a odsotil ju od seba. Možno vtedy si rozrazila čelo.“, odvolací súd konštatuje, že sa nestotožňuje so záverom prvoinštančného súdu, že danú výpoveď žalovaného (ide o sprostredkovaný dôkaz o pravdivosti procesnej obrany žalovaného v tomto konaní) vo svojom kontexte nebolo možné hodnotiť inak ako tak, že slovo „možno“ malo navodzovať stav neurčitosti konania a následku (v tom, že sa to tak mohlo, ale nemuselo stať), ale treba si podľa názoru odvolacieho súdu uvedomiť, že v trestnom konaní žalovaný vypovedal v pozícii, v ktorej mu hrozil trestnoprávny postih a použité slová treba hodnotiť z pohľadu osoby, ktorá za zranenia „mala“ zodpovedať. Preto odvolací súd dáva do pozornosti aj pohľad, podľa ktorého vnútorná vôľa vypočúvaného vo vyjadrení „možno vtedy si rozrazila čelo“, mohla zahrňovať zľahčovanie zodpovednosti a vedomosti žalovaného o tom, že nie v dôsledku samotného sotenia, ale v dôsledku pádu sa žalovanej stali zranenia. Uvedené vyjadrenie žalovaného ale nasledovalo po časti, v ktorej spomenul, že ju odsotil. Podľa zistení prvoinštančného súdu v priestupkovom konaní dňa 02.08.2016 žalovaný uviedol, že „...žalovanú odstrčil, aby nepokračovala vo fyzickom napádaní. Stále pokračovala a musela byť značne pod vplyvom alkoholu, lebo nevedela stáť na nohách a niekoľkokrát padla na zem tak si zranenia spôsobila sama“. Odvolací súd poukazuje na posun „videnia“ žalovaného ohľadne udalosti incidentu zvyrazňujúc skutočnosť opitosti žalovanej a jej pády spojené s jej zraneniami a zmenu „sotenia“ na „odstrčenie“. Ani tento posun nebol súdom prvej inštancie náležite zhodnotený (odôvodnený) v súlade so zásadami voľného a komplexného hodnotenia dôkazov - hodnovernosti výpovedí strán sporu v tomto súdnom konaní. Z uvedeného pohľadu je potrebné sa s možnými závermi o nehodnovernosti popierajúcich tvrdení žalovaného v tomto konaní vysporiadať v svetle aj iných dostupných a vykonaných dôkazov. Žalovaný bol podľa zistení prvoinštančného súdu skôr priestupkovo prejednávaný v inej veci. Otázkou zostalo, či uvedená súdom zistená skutočnosť mala alebo nemala vplyv na hodnovernosť obrany žalovaného. Odôvodnená nebola. Podľa názoru odvolacieho súdu v konaní žalobkyňa neprodukovala rozporné tvrdenia ohľadne rozhodujúcich skutočností tak, ako na ne poukazoval prvoinštančný v závere bodu 34. V sporovom konaní v zásade platí, že žalobkyňa má povinnosť preukázať to, čo tvrdí, ale treba brať zreteľ aj na to, že pokiaľ hodnovernosť tvrdení žalobkyne je žalovaným rozporovaná, je zároveň hodnovernosť tvrdení žalobkyne priamo úmerná hodnovernosti popierania žalovaným. Inými slovami, len účinné popretie skutočností dostatočne navodzujú stav dostatočne nepreukázaných tvrdení protistrany. Dôkazom, alebo povedané jazykom civilného sporového poriadku, tvrdenia strán sú prostriedkami procesného útoku a obrany. Výpoveď strany sporu je dôkazným prostriedkom.

69. Žalovaný tiež vypovedal v rámci trestného konania, že mu to celé bolo ľúto a z toho dôvodu žalobkyňu navrhol, že jej zaplatí plastiku. Uvedené vyjadrenie nebolo rozporované, naopak, bolo tvrdené žalobkyňou a tiež svedkyňou W. F. (matkou žalovanej). Podľa názoru odvolacieho súdu toto vyjadrenie nie je samo o sebe dôkazom o zodpovednosti žalovaného, ale opätovne je treba konštatovať, že súd sa dostatočne nevysporiadal s možnými do prípadu zapadajúcimi pohnútkami žalovaného (a teda aj hodnovernosti tvrdení jeho motivácie zaplatiť plastiku) takto sa vyjadriť a to v tom ktorom konkrétnom čase. Uvedené treba vyhodnotiť na účely hodnovernosti dvoch rozdielnych verzii (verzia žalobkyne a žalovaného) podstatných tvrdených skutkových okolností prípadu. Išlo (v prípade sľubu zaplatiť plastickú operáciu) podľa všetkého opätovne o čas pri návšteve žalovanej žalovaným (z jej iniciatívy), teda pred podaním trestného oznámenia žalovanou. Ani v tomto ohľade hodnotenie vykonaných dôkazov vykonané dostatočne nebolo okrem konštatovania, že výpoveď svedkyne W. mohla byť pre sprostredkovanie a príbuzenský vzťah ovplyvnená, čo bez ďalšieho hodnovernosť výpovede znižovať nemôže.

70. K záverom znaleckého posudku MUDr. Jozefa Lohnerta vykonaného v rámci trestného konania odvolací súd uvádza, že tieto podporujú záver o tom, že zranenia mohli vzniknúť najpravdepodobnejšie jednorazovým priamym a tvrdým násilím a vylúčil poranenie dlaňou, päťou alebo lakťom. Záver o neexistencii príčinnej súvislosti s konaním páchatel'a (nevedno či bolo predmetom skúmania ohľadne

príčinnej súvislosti úderom rúk, päšťou alebo laktom) bol znalcom podľa názoru odvolacieho súdu nadbytočný.

71. Vo svojom súhrne bolo treba sa vysporiadať aj na poukazované odôvodnenie rozhodnutia orgánu činného v trestnom konaní, ktorý konštatoval, že vykonaným dokazovaním nebolo preukázané, že „zranenia poškodenej vznikli priamym konaním V., avšak možno konštatovať, že medzi jeho konaním a zraneniami poškodenej je daná príčinná súvislosť“. Možno konštatovať, že prvoinštančný súd správne uviedol, že v zmysle ust. § 193 CSP nie je viazaný odôvodnením takého rozhodnutia. Súd je v zmysle uvedeného ustanovenia viazaný rozhodnutím, že bol spáchaný priestupok, alebo trestný čin. Nemožno ale konštatovať, že ak príslušný orgán neodsúdi osobu trestne alebo priestupkovo stíhanú, napríklad z dôvodu „in dubio pro reo“, že také rozhodnutie je vždy pre civilný súd záväzným zdrojom poznania „neviny“ osoby na účel civilnej zodpovednosti. Ak vec prejednávajúci orgán prišiel k záveru, že žalobca priamo (napr. úderom, sotením) nespôsobil žalovanej zranenia, nevylúčil (naopak konštatoval), že príčinná súvislosť existuje, potom ak je prozhodnutie súdu po konštatovanom závere iného príslušného orgánu v zhodnej a rozhodujúcej otázke odlišné, je treba odlišnosť náležite podporiť.

72. Pokiaľ išlo o závery ohľadne požitia alkoholických nápojov žalovanou v čase pred incidentom možno konštatovať správnosť zistenia prvoinštančného súdu o tom, že žalovaná bola pod vplyvom alkoholu. Iné prívlastky alkoholového vplyvu (napr. značne) nemali oporu vo vykonanom dokazovaní (dovtedy vykonanom). Ak taký prívlastok vyplýval napr. z odôvodnenia rozhodnutia príslušného orgánu prejednávajúceho priestupok, ktorý čerpal dané zistenie z výpovede žalovaného, nemožno hovoriť o dostatočnom podklade. Na tento účel možno v prípade potreby vykonať žalobkyňou navrhovaný výsluch svedka, ktorý zhodnotí subjektívne vnímanú opitnosť žalobkyne.

73. Odvolací súd konštatuje, že v prípade, ak súd prvej inštancie po doplnení rozhodujúcich skutkových tvrdení strán sporu (§150 ods. 2 CSP) dospeje k záveru o existencii skutkového deja, ktorý nasvedčuje hodnoverne tomu, že žalovaná sa v dôsledku sotenia žalovaného udrela o váľandu a vyhodnotí, že táto váľanda jej mohla spôsobiť tvrdené zranenia (v kontexte prijateľnosti príčinnej súvislosti medzi konaním žalovaného a následkov zranení žalobkyne z prebratého znaleckého posudku vykonaného v trestnom konaní), potom existuje objektívna príčinná súvislosť medzi konaním žalovaného a škodou žalobkyne (škoda na zdraví, alebo jej časť pripísateľná konaniu žalovaného). Išlo by tak o priamy, bezprostredný, a neprerušovaný následok konania žalovaného.

74. V žiadnom prípade nemožno hovoriť o vzdialenom a sprostredkovanom následku. Odvolací súd uvádza, že iba vtedy možno hovoriť o sprostredkovanom „nepostihnuteľnom“ následku, ak k reťazeni skutočností inak zakladajúcich existenciu príčinnej súvislosti, pristúpi skutočnosť rozkladajúca existenciu príčinnej súvislosti, a zaniká tak predpoklad zodpovednosti „škodcu“ za škodu (alebo jej časti). Skutočnosťou rozkladajúcou príčinnú súvislosť môže byť aj právna skutočnosť závislá na vôli a vedomosti poškodeného, teda aj jeho konanie. Čím viac uvedená právne relevantná skutočnosť (konanie) vznikla v dôsledku vedomosti a vôle poškodeného, tým viac ide o skutočnosť rozkladajúcu existenciu príčinnej súvislosti.

75. Konanie žalovanej bezprostredne po páde v dôsledku sotenia žalovaným nebolo zrejme možné ovplyvniť jej vôľou tak, aby nespadla (neudrela sa). Konanie žalovaného (sotenie, alebo iné konanie) je konaním založeným na jeho vôli a vedomosti, hoci mohlo ísť o vyprovokovanú reakciu na konanie žalobkyne.

76. Podľa § 415 OZ, každý je povinný počínať si tak, aby nedochádzalo ku škodám na zdraví, na majetku, na prírode a životnom prostredí.

77. Podľa § 441 OZ, ak bola škoda spôsobená aj zavinením poškodeného, znáša škodu pomerne; ak bola škoda spôsobená výlučne jeho zavinením, znáša ju sám.

78. V závere odvolací súd konštatuje, že v prípade, ak prvoinštančný súd dospeje k záveru, že existuje zodpovednosť žalovaného, bude sa zaoberať otázkou výšky priznateľnej škody, otázkami predchádzaniu škodám na oboch stranách sporu (ak existujú) podľa § 415 OZ a otázkami spoluzavinenia poškodenej (ak existuje). V opačnom prípade (teda ak zodpovednosť žalovaného neexistuje) žalobu zamietne a rozsudok odôvodní v súlade so zákonnými zásadami (§ 220 ods. 2 CSP).

79. S poukazom na vyššie uvedené dôvody, odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie podľa § 389 ods. 1 písm. b/ a c/ CSP zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie a nové rozhodnutie (§ 391 ods. 1 CSP). Uvedené sa týka aj závislého výroku o trovách konania.

80. Úlohou súdu prvej inštancie v ďalšom konaní bude riadiť sa právne záväzným názorom odvolacieho súdu (§ 391 ods. 2 CSP) a opätovne rozhodnúť a svoje rozhodnutie odôvodniť spôsobom podľa § 220 CSP.

81. O trovách odvolacieho konania rozhodne súd prvej inštancie v zmysle § 396 ods. 3 CSP s tým, že vyhodnotí a odôvodní aj existenciu (neexistenciu) dôvodov hodných osobitného zreteľa (§ 257 CSP).

82. Toto rozhodnutie prijal odvolací senát Krajského súdu v Nitre pomerom hlasov 3 : 0 (§ 393 ods. 2 druhá veta CSP a § 3 ods. 9 posledná veta zák. č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov).

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustné odvolanie.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP), v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP). Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP), to neplatí, ak je a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa, b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa, c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).